

Heinigová, Linda; Pospíšil, Ivo

Úvod k souboru studií "Velký třesk", anebo "velká návaznost"? : (tematika, poetika, žánry a směry slovanských literatur 21. století)

Slavica litteraria. 2023, vol. 26, iss. 2, pp. 89-90

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/SL2023-2-9>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.79440>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20240202

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Úvod k souboru studií „Velký třesk“, anebo „velká návaznost“?

(Tematika, poetika, žánry a směry slovanských literatur 21. století)

Literatura posledních desetiletí na přelomu 20. a 21. století přinesla novou situaci člověka, lidstva a světa a jako vždy se jako nejvíce zlomová projevuje z různých důvodů v slovanských literaturách: právě proto byly ony i v minulosti a mohou být i dnes vhodným materiálem ke zkoumání zásadních proměn literatury reflektující hrozby, katastrofy i naděje, které se zjevují před našima očima. Malý soubor studií, které jsou výstupem podprojektu specifického výzkumu Ústavu slavistiky na Filozofické fakultě MUNI/A/1335/2021 *Historické epochy ve slovanských kulturách*, nastavuje různé fasety této problematiky od vnitřního pocitu mladé generace, jak se zračí v současné ukrajinské a české literatuře, k válce, jež znovu zasahuje do života lidí, až po sexualitu člověka tohoto století a obecné otázky zásadní změny a návaznosti v žánrové struktuře literatury, zejména románu.

Hanna Paulouskaya se ve své studii zabývá pohledem na ruskou válečnou literaturu a nastiňuje její vývoj od počátků k dnešku. Pozornost však soustředí především na povídkovou sbírku *Tenká stříbrná nit* současné ruské spisovatelky a novinářky Poliny Žerebcovové (1985), jež přináší k pokolení tzv. mileniálů. Autorka si v úvodu pokládá otázku, jakým způsobem demonstruje právě tato generace ve svých dílech válku. Povídky ze sbírky *Tenká stříbrná nit* jsou mozaikou příběhů, z nichž mnohé jsou prodchnuty autobiografickými rysy a nezdá se, že nesou na vlnách magického realismu. Autorka článku nám v textu přibližuje, jak se změnil žánr ruské válečné prózy a v čem spočívá specifikum uchopení tematiky z pohledu mladé literární generace.

Autory-mileniály se zabývá i druhá studie, z pera Krystyny Kuznietsově; ta ve svém textu rozebírá prozaické dílo současné české spisovatelky Lucie Faulerové (*Smrtholka*) a text ukrajinského autora Artema Čecha (*Co seš zač?*). V obou románech Kuznietsova spatřuje paralely (jindy odlišnosti) českého a ukrajinského prostředí devadesátých let minulého století – formování (národní) identity postkomunistického pokolení (zde se tedy jedná převážně o generaci Y), traumata s tím spojená, kolektivní paměť národů zemí bývalého Sovětského svazu, mezigenerační konflikt i sebeustrukci.

Jaroslav Sommer si jako téma své studie vybral ruskou queer literaturu nového tisíciletí. Stejně jako v pracích H. Paulouské a K. Kuznietsově upřednostnil autor současné spisovatele/spisovatelky narozené v období osmdesátých, resp. počátku devadesátých let. Sommer nám ve svém textu přibližuje vývoj lesbické a gay literatury, mapuje její současný

stav a podává podrobný přehled o autorech, publikovaných antologiích a prozaických dílech s LGBTQ+ tematikou, časopiseckých počinech, nakladatelstvích atp.

Koeditor tematického bloku Ivo Pospíšil se rozsáhleji zamýšlí nad problémem výjivo-
vé kontinuity a diskontinuity nové literatury, zejména na žánrové ploše románu, přičemž
srovnává zejména stav v české a ruské literatuře a konstatuje relativně stabilní pozici
románu a jeho tvarových tradic.

Předkládaný soubor je otevřený budoucímu vývoji a dalším úvahám, jež mají v této
chvilí z hlediska toho, co v literatuře převládne v dalších desetiletích, spíše spekulativní
charakter.

Linda Heinigová, Ivo Pospíšil
koeditoři bloku

Mgr. Linda Heinigová

Ústav slavistiky
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
lindaheinigova@gmail.com

---

prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.

Ústav slavistiky
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
ivo.pospisil@phil.muni.cz

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.